

ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ СУСПІЛЬНОГО ЖИТТЯ В УКРАЇНІ

Харківський національний університет радіоелектроніки

Анотація

Розглянуто процес цифрової трансформації, як один із ключових аспектів розвитку України у сучасному світі, проаналізовано ситуацію з цифровою трансформацією деяких аспектів суспільного життя та в цілому ситуацію з впровадженням нових технологій у життя українців.

Ключові слова: цифрова трансформація, цифровізація, діджиталізація, Інтернет, нові технології, розвиток, навчання, дистанційне навчання, засоби масової інформації.

Abstract

The article considers a process of digital transformation as one of the key aspects of development of Ukraine in the modern world, analyses the situation with digital transformation of several aspects of public life and the situation with implementing new technologies in general.

Keywords: digital transformation, digitalization, Internet, new technologies, development, studying, remote studying, mass media.

Цифрова трансформація (використовуються також такі поняття як «цифровізація» та «діджиталізація») – процес впровадження сучасних цифрових технологій у різноманітні сфери життя та виробництва. Цифровізація має на меті спростити виконання багатьох дій й покращити якість багатьох послуг, які використовують громадяни тієї чи іншої держави. У багатьох країнах цифровізацію вважають одним із головних напрямків розвитку або застосовують як один із показників рівня розвиненості, адже вона. При цьому важливо розуміти, що впровадження цифрової трансформації в економіку, органи державної влади, поширення нових технологій серед населення тощо передбачає цілісні зміни в усіх аспектах життя.

Цифрова трансформація в Україні визначена як один із головних пріоритетів у розвитку нашої держави. Для контролю над процесом у 2019 році було створено Міністерство цифрової трансформації, а також комітет Верховної Ради України з питань цифрової трансформації, з цього ж року стабільно виділяються кошти на впровадження нових технологій в суспільне життя, економіку державні справи. Згідно з Законом України «Про державний бюджет України на 2021 рік» [1] на Національну програму з інформатизації виділено понад 600 мільйонів гривень, а загалом профільне міністерство отримало понад 1.3 мільярда гривень на свою діяльність. За словами Михайла Федорова, віце-прем'єр-міністра України, Міністра цифрової трансформації, «для українців цифровізація означає повний доступ до цифрової інфраструктури та якісних державних і соціальних послуг».

На сьогоднішній день рівень цифрової грамотності українців достатньо низький. За даними дослідження кінця 2019 року, у 53% громадян України у віці від 18 до 70 років рівень цифрових навичок визначено як «нижче позначки «базовий рівень»», у тому числі 37.9% українців безпосередньо мають рівень «нижче базового», а 15.1% громадян взагалі не володіють цифровими навичками [2, с.8]. При цьому рівень «вище середнього» мають 25.5% українців, переважно – люди віком 18-29 років [2, с.22]. Рівень міжнародної оцінки дозволяє зрозуміти, що Україна стабільно залишається на рівні, вищому за середній серед країн світу:

Таблиця 1. Деякі показники глобальних індексів рівня цифровізації в Україні

№	Назва	2018	2019	2020
1	Global Innovation Index (INSEAD, WIPO)	43	47	45

2	The Network Readiness Index (NRI)	-	67	64
---	-----------------------------------	---	----	----

(За даними із джерел [3], [4], [5])

Спираючись на викладені вище дані, ми робимо висновок, що Україна повинна продовжити процес діджиталізації та визнати його одним із пріоритетних питань. Рівень цифровізації в цілому визначає рівень розвитку держави, її здатність рухатись у напрямку постійного розвитку у кооперації з іншими країнами, при цьому людина та держава лише виграють від цифровізації як від процесу спрощення їх взаємодії.

Важливою є практика проведення постійних програм підвищення комп'ютерної грамотності як населення, так і державних службовців. Крім того, оволодіння новими інформаційними технологіями ввійшло в навчальну програму при підготовці чиновників у вищих навчальних закладах [6, с.182]. На сьогоднішній день наша держава має на меті покращити рівень цифрових навичок населення. Уряд схвалив запуск порталу "Дія. Цифрова освіта", де користувачі отримають доступ до навчальних курсів з цифрової грамотності - запуск відбудеться протягом половини року. Користувачі зможуть комунікувати в межах порталу, отримувати доступ до навчальних матеріалів та перевіряти свої знання після навчання. А за результатами проходження модулів користувачі мають можливість отримати електронний сертифікат [7].

Діджиталізація торкнеться також і сфери надання адміністративних послуг. Наразі багато установ уже мають електронну версію (наприклад, «Кабінет електронних сервісів» Міністерства юстиції України), а запущений у 2019 році портал «Дія» має на меті спростити надання багатьох послуг, пропонуючи користувачам не ходити до центрів, а робити усе через додаток. Також уряд заохочує застосування нових технологій при взаємодії людини з державою в регіонах - субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на розвиток мережі центрів надання адміністративних послуг на 2021 рік склала 231 млн. гривень [1, д. 3].

Забезпечення населення швидкісним інтернетом – це одна дуже важлива ініціатива, адже у наші часи просто неможливо обійтись без онлайн ресурсів та послуг, низький рівень доступу до Інтернет-зв'язку – одна з ключових причин низького рівня діджиталізації суспільного життя в Україні. Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на реалізацію заходів, спрямованих на підвищення доступності широкосмугового доступу до Інтернету в сільській місцевості на 2021 рік склала 500 млн. гривень [1, д. 3].

Процес цифрової трансформації значно прискорився в 2020 році не тільки в Україні, але й по всьому світу, чому прямо посприяла пандемія, що розпочалася взимку 2020 року. Дистанційне навчання стало одним з прикладів впровадження нових технологій в життя українців під час пандемії. Зокрема, у 2020 році з віртуальною навчальною платформою GIOS (Global Innovative Online School) співпрацювали близько 2000 шкіл по всій Україні, це в 20 разів більше, ніж статистика до карантину [8]. Такі сервіси, як «Мій клас» почали стрімко наповнюватися контентом – тестами, конспектами, повчальними відео тощо, адже на портали з онлайн-навчання з'явився великий попит.

Електронні засоби масової інформації, без сумніву, є важливою складовою цифрового простору України. У 2020 році частка українців, що користувалися послугами інтернет-ЗМІ, була 44% - це на 20% більше, ніж у 2019 році [9].

Висновки:

Цифрова трансформація суспільного життя - дуже важливий процес, який є необхідною складовою сучасного світу. Україна має широкі перспективи для розвитку у цьому напрямку, і на сьогоднішній день вже можна побачити позитивні наслідки від широкомасштабного процесу цифрової трансформації – запровадження загальнонаціональних та регіональних електронних сервісів навчання та надання різноманітних послуг, проведення Інтернет-зв'язку у віддалені регіони, розвиток Інтернет-ЗМІ тощо. Важливо не зупинятися на досягнутому і визнати пріоритетом розвиток нових технологій та навчання їх користуванням задля розвитку суспільного життя нашої держави.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Закон України "Про державний бюджет України на 2021 рік" [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1082-20#Text>.
2. Цифрова грамотність населення України. 2019 [Електронний ресурс]. – 2019. – Режим доступу до ресурсу: https://osvita.diia.gov.ua/uploads/0/585-cifrova_gramotnist_naselenna_ukraini_2019_compressed.pdf.
3. Ukraine, Global Innovation Index (INSEAD, WIPO) [Електронний ресурс]. – 2020. – Режим доступу до ресурсу: https://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/wipo_pub_gii_2020/ua.pdf.
4. The Network Readiness Index (NRI) 2019 [Електронний ресурс]. – 2019. – Режим доступу до ресурсу: <https://networkreadinessindex.org/2019/nri-2019-countries/>.

5. The Network Readiness Index (NRI) 2020 [Електронний ресурс]. – 2020. – Режим доступу до ресурсу: <https://networkreadinessindex.org/nri-2020-countries/>.
6. Зарубіжний досвід упровадження електронного урядування / [авт. кол.: Т. Камінська, А. Камінський, М. Пасічник та ін.] ; за заг. ред. д-ра наук з держ. упр., проф. С. А. Чукут. – К., 2008. – 200 с.
7. Цифрова освіта та "Дія": Кабмін схвалив запуск вебпорталу [Електронний ресурс]. – 2021. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.epravda.com.ua/news/2021/03/10/671788/>.
8. Яким чином пандемія вплинула на онлайн-навчання: цифри та статистики [Електронний ресурс]. – 2020. – Режим доступу до ресурсу: <https://osvitanova.com.ua/posts/3894-yakym-chynom-pandemiia-vplynula-na-onlain-navchannia-tsyfry-ta-statystyky>.
9. Як змінились уподобання та інтереси українців до засобів масової інформації після виборів 2019р. та початку пандемії COVID-19 (серпень 2020р.) [Електронний ресурс]. – 2020. – Режим доступу до ресурсу: <https://razumkov.org.ua/napriamky/sotsiologichni-doslidzhennia/yak-zminyls-upodobannia-ta-interesy-ukraintsiv-do-zasobiv-masovoi-informatsii-pislia-vyboriv-2019r-ta-pochatku-pandemii-covid19-serpen-2020r>.

Воловчук Владислав Олегович – студент групи ПЗП-20-2, факультету комп'ютерних наук, Харківський національний університет радіоелектроніки, м. Харків. E-mail: vladyslav.volovchuk@nure.ua .

Volovchuk Vladyslav V. – Department of Computer Science, Kharkiv National University of Radioelectronics, Kharkiv. E-mail: vladyslav.volovchuk@nure.ua .